

Institut Européen des Jardins & Paysages

Inventarisatie van parken en tuinen van België - Vlaanderen

Inventaris Vlaams-Brabant

Park van het wittevrouwenklooster

Auteur(s) : Onroerend Erfgoed |Flanders Heritage Agency
www.onroenderfgoed.be <https://inventaris.onroenderfgoed.be>

Inventarisatie van parken en tuinen van België - Vlaanderen
Inventaris Vlaams-Brabant
Park van het wittevrouwenklooster

Titel:	Park van het wittevrouwenklooster
Provincie:	Vlaams-Brabant
Gemeente:	Tienen
Deelgemeente:	Tienen
Bron:	Schepping: 2013-08-06 Bijwerken: 2017-05-30 URI: https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/134231
Coördinaten:	Breedte: 4.94886950468 Lengte: 50.8032176953

Primaire tekst

Relicten van een landschappelijk park, in het begin van de 19de eeuw aangelegd op het domein van een voormalig nonnenklooster, oorspronkelijk 62,5 are, rond 1870 uitgebreid tot 1 hectare 25 are; in een recent verleden heraanlegd met snoeivormen van taxus; monumentale paardenkastanje.

Het klooster van de wittevrouwen, "bekeerde sonderessen" in navolging van Maria Magdalena, werd rond 1250 opgericht aan de oostrand van de stad. Het klooster, toegewijd aan de heilige Katharina, werd ook Sint-Katharijnenberg genoemd. In 1800 werd het goed openbaar verkocht aan een zekere Alexis l'Eveque en in 1802 kwam het in handen van een Tiense handelaar, Henri Blyckaerts, die er een rosmolen, een door paarden aangedreven oliemolen, vestigde. Het kloosterdomein zoals het er op het ogenblik van de opheffing bij lag, werd vastgelegd in een plattegrond ("*coup d'oeil sur les localités des Dames Blanches*") van 1798. Het besloeg een kleine 2 hectare en omvatte de kloosterhof omzoomd door panden, diverse losstaande aanhorigheden, drie tuinpercelen en, tegen de Borggracht aan, een grote weide. Blyckaerts trad in 1831 op als Primitieve eigenaar van een gebouwencomplex dat weinig verschilde van de 'coup d'oeil'. Het opmerkelijkste verschil was het omgrachte tuinperceel (nr. 203, 30 are groot), dat op de stafkaart van 1893 nog wordt weergegeven (op de kadastrale opmetingsschets in 1848 is het al "kadastraal" verdwenen). Het voormalige kloostercomplex onderging verschillende verbouwingen, en kreeg rond 1906 ongeveer zijn huidige uitzicht, herleid tot de westvleugel. In 1930 werd het goed verkocht aan de Tiense Suikerraffinaderij, die het momenteel gebruikt als ontvangstcentrum. Ondanks recente, ingrijpende renovaties en de witte gevelverf, is de traditionele bak- en zandsteenarchitectuur van circa 1700 nog herkenbaar.

In 1848 wordt in de kadastrale legger voor het eerst gewag gemaakt van een 'lusthof'. Het perceel (nr. 206a) was 62,5 are groot en strekte zich uit ten westen van de voormalige kloostervleugel, die door bankier Raymond Blyckaerts als woning werd gebruikt. In 1869, toen het goed werd aangekocht door Ludovicus De Wilde, verdubbelde de lusthof in oppervlakte (1 hectare 25 are). Opmerkelijk: in plaats van lusthof wordt het als 'lustgrond' vermeld, wat duidt op een informele, landschappelijke aanleg. Op een ansichtkaart begin 1900 wordt het geelgepleisterde of -gekaleide huis getoond vanuit de tuin, met water op de voorgrond en een toen al respectabele witte paardenkastanje (*Aesculus hippocastanum*) rechts in beeld. Deze boom – intussen met 446 cm stamomtrek, een 36 m brede kroon, zware afgelegde gesteltakken en talrijke dikke wortelscheuten – is één van de monumentaalste in het zuidoosten van Vlaams-Brabant en dateert ongetwijfeld uit de tijd van Henri Blyckaerts. Tot dezelfde generatie behoren een bruine beuk (*Fagus sylvatica* 'Atropunicea') en een veelstammige Oostenrijkse den (*Pinus nigra* subsp. *nigra*). De vijver werd teruggebracht tot een klein bekken. Een fragment van het 19de-eeuwse padentracé bleef bewaard in

Inventarisatie van parken en tuinen van België - Vlaanderen
Inventaris Vlaams-Brabant
Park van het wittevrouwenklooster

het noordelijk gedeelte van het domein, waar ook nog een beplantingsheuveltje voorkomt. De snoeivormen van taxus (*Taxus baccata*) in de onmiddellijke omgeving van het huis zijn van recente datum.

Merkwaardige bomen (opname 14 augustus 2001)

Het cijfer in vet geeft de stamomtrek in centimeters weer. De omtrek wordt standaard gemeten op 150cm hoogte.

- 1. gele paardenkastanje (*Aesculus flava*) **250**
- 4. Oostenrijkse den (*Pinus nigra* subsp. *nigra*) **544**(10)
- 6. zomereik met witgemarmerd blad (*Quercus robur* 'Albomarmorata') **122**
- 7. bruine beuk (*Fagus sylvatica* 'Atropunicea') 391
- 10. witte paardenkastanje (*Aesculus hippocastanum*) **446**

Auteur: Deneef, Roger

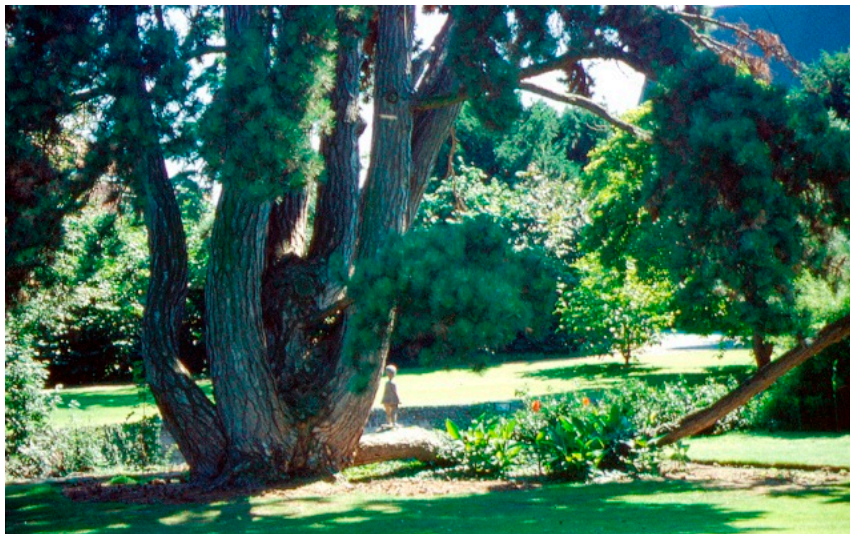
Datum: 2008

Titel Text: Park van het wittevrouwenklooster

Grafische documenten

Cahier16_wittevrouwenklooster_01 (Deneef, Roger, 01-01-2006, ©Vlaamse Gemeenschap)

Inventarisatie van parken en tuinen van België - Vlaanderen
Inventaris Vlaams-Brabant
Park van het wittevrouwenklooster

Cahier16_wittevrouwenklooster_02 (Deneef, Roger, 01-01-2001, ©Vlaamse Gemeenschap)

Bibliografie

- Kadasterarchief Vlaams-Brabant, Oudste kadastrale legger 212 Tienen, art. 48 nrs. 5-9 en art. 2126 nrs. 3, 7 en 12.
- Kadasterarchief Vlaams-Brabant, Kadastrale opmetingsschetsen Tienen 1848 nr. 8, 1869 nr. nr. 3, 1907 nr. 7 en 1916 nr. 5.
- Bouwen door de Eeuwen heen. Inventaris van het cultuurbezit in Vlaanderen – arrondissement Leuven*, Brussel, Ministerie van Nederlandse Cultuur, 1971, p. 381.
- Tienen 1635. Geschiedenis van een Brabantse stad in de zeventiende eeuw*, Tentoonstellingscatalogus, 1985, p. 304.
- KEMPENEERS P., *Thuis in Thienen (II)*, Tienen, uitg. P. Kempeneers, 1999, p. 916-921.
- WAUTERS A., *Géographie et histoire des communes belges. Arrondissement de Louvain – canton de Tirlemont, ville de Tirlemont*, Bruxelles, Culture et Civilisation, facsimile van editie 1874, 1963, p. 157-158.

Relaties

<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/120581>

<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/42847>

Beknopte karakterisering

Datering: 17de eeuw, derde kwart 19de eeuw, eerste helft 19de eeuw, eerste kwart 18de eeuw, eerste kwart 19de eeuw, interbellum

Typologie: kloosters, private parken, tuin- en parkbeplantingen, waterbekkens